

Aan de leden van de gemeenteraad

Raadsinformatiebrief 123

Helmond, 26 september 2023
Onderwerp: Tervisielegging ontwerp-Omgevingsvisie en Woonvisie

Zaaknummer: 51655410

Geachte leden van de gemeenteraad,

Wij brengen u graag op de hoogte van de tervisielegging van twee belangrijke beleidsstukken. Het gaat om de ontwerp-Omgevingsvisie Helmond 2040 en de concept-Woonvisie. Wij geven onderstaand een nadere toelichting op beide stukken.

Ontwerp-Omgevingsvisie Helmond 2040

Op 24 januari van dit jaar heeft u de concept-Omgevingsvisie Helmond 2040 besproken in de opiniecommissie Omgeving. In de periode van eind januari tot medio maart is de concept-Omgevingsvisie ook ter consultatie aangeboden aan de externe klankbordgroep, de mede-overheden en aan onze inwoners en andere belangstellenden. Wij hebben in die periode verschillende reacties ontvangen, die we hebben betrokken bij het opstellen van de ontwerp-Omgevingsvisie Helmond 2040.

U heeft bij de bespreking van de concept-visie in januari aangegeven inzicht te willen krijgen in de reacties die zijn binnengekomen en de manier waarop wij daarmee zijn omgegaan bij het opstellen van het ontwerp. Bijgaand treft u ter informatie twee lijsten aan met binnengekomen reacties en ons antwoord daarop:

- Een lijst met reacties van inwoners, maatschappelijke partners en belangengroepen. Deze lijst is geanonimiseerd om privacy-redenen.
- Een lijst met reacties van mede-overheden.

De ontwerp-Omgevingsvisie is op 11 juli door ons college vastgesteld voor ter inzage legging in de periode 28 augustus tot en met 6 oktober. De visie is te vinden op onze website [Omgevingsvisie Helmond | Gemeente Helmond](#) en op www.ruimtelijkeplannen.nl.

Alle zienswijzen die in deze periode binnenkomen, betrekken wij bij het opstellen van de definitieve Omgevingsvisie die ter vaststelling naar uw raad gaat. De planning hiervoor is:

- behandeling in de adviescommissie van 19 december 2023
- Vaststelling in de raad van 9 januari 2024

Omgevingseffectrapportage

Bij de ontwerp-omgevingsvisie hoort een omgevingseffectrapportage. Deze is te ook te vinden op onze website (zie bovenstaande link). De omgevingseffectrapportage volgt de systematiek van de milieu-effectrapportage en is verplicht voor omgevingsvisies met beleidskeuzes die mer-(beoordelings)plichtig zijn.

In de omgevingseffectrapportage zijn de effecten van de beleidskeuzes in beeld gebracht en worden voorstellen gedaan om eventuele risico's op negatieve effecten te mitigeren of te compenseren.

De omgevingseffectrapportage wordt beoordeeld door de landelijke commissie MER. Zij brengen hierover een advies uit, dat wij zullen betrekken bij het opstellen van de definitieve Omgevingsvisie.

Concept-Woonvisie

In de concept-Woonvisie beschrijven we het woonbeleid van de gemeente Helmond. Een actualisatie van bestaand beleid is nodig, onder meer omdat de gemeente de schaa sprong wil maken en daarmee ook een bouwopgave heeft. Bovendien heeft de woningmarkt een aantal opgaven waarover keuzes op lange termijn noodzakelijk zijn. Hoe gaan we om met nieuw beleid van de rijksoverheid? Wat voor woonstad willen we zijn in 2040, en welke keuzes maken we om hier te komen?

Er is op verschillende manieren input opgehaald. Partijen als corporaties, ontwikkelaars, bouwers en makelaars en allerlei andere organisaties in de stad zijn betrokken: tijdens diverse bijeenkomsten hebben we dilemma's gedeeld en richtingen uitgedacht. Hieronder ook een bijeenkomst met de Adviescommissie Wonen op 19 januari 2023. Op 21 maart van dit jaar is het thema wonen met u besproken in de opiniecommissie Omgeving. Ook de inwoners hebben in het voorjaar van 2023 via het stadspanel hun inbreng geleverd, waarbij het opviel dat het thema wonen sterk leeft in Helmond. Uiteraard zijn ook diverse gemeentelijke afdelingen betrokken, ook om aan te sluiten op lopende trajecten als de Omgevingsvisie. De afgelopen tijd hebben we deze input omgezet in een concept-Woonvisie.

De concept-Woonvisie is op 4 juli door ons college vastgesteld voor ter inzage legging in de periode 28 augustus tot en met 6 oktober. De visie is te vinden op onze website [Woonvisie | Gemeente Helmond](#). Alle zienswijzen die in deze periode binnenkomen, betrekken wij het opstellen van de definitieve Woonvisie die ter vaststelling naar uw raad gaat. De planning hiervoor is:

- behandeling in de adviescommissie van 19 december 2023
- vaststelling in de raad van 9 januari 2024

Bijlagen

Bijlage 1 Reacties inwoners en belangengroepen op de concept-Omgevingsvisie

Bijlage 2 Reacties mede-overheden en ketenpartners op de concept-Omgevingsvisie

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Helmond,

mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel
burgemeester

H.J. de Ruiter
secretaris

Bijlage 1 raadsinformatiebrief

Binnengekomen reacties inwoners en belangengroepen op de concept-Omgevingsvisie Helmond 2040 met antwoorden

Datum		Reactie	Voorstel verwerking in ontwerp-omgevingsvisie
13-2	1	Ter informatie: artikel 1993 afronding Helmond groeistad	Ter kennisname
27-1	2.1	In het concept van de Omgevingsvisie is sprake van een mobiliteitstransitie, maar onduidelijk is, waar dat voor staat. Dat zou dan in een nog te verschijnen Mobiliteitsvisie moeten staan. Teleurstellend dat de mobiliteitstransitie niet wordt uitgewerkt, al was het in hoofdlijnen.	De mobiliteitstransitie is het belangrijkste onderwerp binnen het thema bereikbaarheid. De contour van de aanpak voor de mobiliteitstransitie is opgenomen in de omgevingsvisie. Die gaat uit van een verschuiving van autogebruik naar wandelen en fietsen, vooral voor de kortere afstanden. Verdere uitwerking vindt plaats in de mobiliteitsvisie. Die is op 7 april gepresenteerd en beschikbaar.
	2.2	Men heeft geen reactie ontvangen op de in 2021 door hen opgestelde en toegestuurde verkeersvisie.	Excuus hiervoor. Helmond heeft inmiddels een concept-Mobiliteitsvisie. Daarop kan inbreng geleverd worden.
	2.3	Helmond is een ideale stad voor fietsers. De afstanden zijn zodanig kort, dat de fiets een prima alternatief is voor de auto. De opmerking in de concept Omgevingsvisie, dat het merendeel van de verplaatsingen per auto plaatsvindt is onwaar, dat blijkt uit verschillende onderzoeken. Een werkelijke mobiliteitstransitie kan alleen bereikt kan worden door in de stad fietsen en lopen als de primaire vervoerswijzen te erkennen en daar ook naar te handelen.	Volgens gegevens uit het OViN (Onderzoek Verplaatsingen in Nederland [CBS]) is in Helmond de auto de meest gebruikte verplaatsingsvorm (zowel qua aantallen als qua afstand). In de Mobiliteitsvisie 2040 staat de mobiliteitstransitie centraal. Fietsen en lopen worden daarin als primaire vervoerswijzen benoemd.
15-2	3	Aandacht voor parkeervoorzieningen/hubs aan de randen van de stad voor auto's, fietsen, deelmobiliteit, OV etc. Overdekken met zonnepanelen. Combineren met pickup-dropoff-punten. Van daaruit alleen nog maar elektrisch (deel)vervoer, fietsen en wandelen de stad in. Voor vrachtverkeer een hub op industrieterrein en vandaaruit met spoor richting centrum, niet alleen metalen rails maar ook elektronisch geleid.	Deze aanpak staat in hoofdlijnen al in visie. In de visie nemen we nog geen concrete maatregelen op, dit komt bij de uitwerking
14-2	4	Er is een groeiende behoefte aan sociale cohesie, gezondheid en duurzaamheid worden steeds belangrijker. Burgerinitiatief voor Landschapspark Kloostereind zet hierop in. Zonnepanelen zijn nodig, op daken en langs infrastructuur.	De opgave voor duurzame opwek is groot en urgent. De afweegbare gebieden blijven daarom op de kaart staan. Wel zullen we de term beter duiden

		Aanleg zonnevelden in maaiveld in het gebied zoals aangegeven op ambitiekaart 2 wordt niet onderschreven, omdat het een grote inbreuk maakt op de belevingswaarde van het gebied (eerder ook aangegeven bij de behandeling van het ingediende plan voor het gebied). Verzoek is om het gebied Kloostereind van de kaart te halen.	in de tekst: 'afweegbaar' betekent niet dat het hele gebied vol komt te liggen met zonnevelden. De nog op te stellen landschapsvisie geeft concrete inhoudelijke handvatten voor toetsing van dit soort initiatieven. Zo is de aanwezige landschappelijke kwaliteit straks mede bepalend voor de omvang en inbedding in het landschap. Het perceel waarop inmiddels inrichtingsmaatregelen hebben plaatsgevonden is wel van de kaart met afweegbare gebieden gehaald.
23-2	5	Mensen die nu stadsverwarming hebben zijn afhankelijk van die ene (dure) leverancier. Je kunt niet kiezen en menig persoon kan dit niet meer betalen. De gemeente moet hier veel meer aan doen.	Op dit moment kunnen gemeenten hierop geen invloed uitoefenen. Met de komst van de Wet collectieve warmtevoorzieningen (naar verwachting in juli 2024) krijgen gemeenten hierin meer mogelijkheden.
24-2	6.1	Ambities op duurzaamheid zijn ontzettend belangrijk. Hoe gaan we Helmond klimaatneutraal in 2035 waar maken? Zet in op een breed scala aan initiatieven die allemaal voor 2032 gerealiseerd worden.	Belang en urgentie worden onderschreven. Het past niet in het abstractieniveau van de omgevingsvisie om alle mogelijke initiatieven op te nemen. Het nog op te stellen Klimaatakkoord gaat (mede) invulling geven hoe we de ambities gaan realiseren.
		Projecten lopen vertraging op door procedures, maar ook door participatie. De mening van omwonenden is belangrijk, maar mag geen reden zijn om projecten, bijvoorbeeld (kleinschalige) zonnevelden, niet te doen.	Er is beleid in voorbereiding met daarin spelregels hoe om te gaan met participatie rondom initiatieven.
	6.2	Meer groen in de stad biedt veel kwaliteit. Burg. Geukerspark is een positief voorbeeld. Dit ook koppelen met bestrijding opwarming van de stad, leefbaarheid en verblijfskwaliteit in het centrum. Zet in op acties en uitvoering van ambities. Daarmee ook succes gewenst.	Cf. doel van de omgevingsvisie. Geen aanpassing nodig.

24-2	7.1	Verzoek om burgers beter te betrekken bij dit soort plannen. De teksten zijn onleesbaar voor mensen met lagere opleiding en niet iedereen kan met de mail overweg om een reactie te geven. Ook meer aandacht voor mensen met andere taal en cultuur bij het schrijven van dit soort stukken. Voorstel: maak een klankbordgroep van lager opgeleiden of mensen met een andere achtergrond die dit soort stukken lezen voordat ze naar buiten gaan.	De omgevingsvisie gaat over een groot aantal onderwerpen die onderling samenhangen. We hebben geprobeerd dit zo eenvoudig en beknopt mogelijk weer te geven. Ondanks dat, zijn we ons ervan bewust dat het op onderdelen ingewikkeld zal blijven. Het voorstel voor een klankbord-groep is intern doorgegeven.
	7.2	Voor een visie is breed draagvlak nodig. Dit moet ook uitgelegd worden aan de burgers, niet alleen de politiek. Vraag: Waar is het actieplan om alle Helmonders mee te krijgen in deze visie?	Via diverse participatietrajecten zijn al veel partijen betrokken. Bredere communicatie vindt plaats na vaststelling en loopt ook via de diverse inhoudelijke domeinen.
	7.3	Is de visie haalbaar? De realisatie van alle ambities gaat ongetwijfeld heel veel geld kosten. Is dat geld er? Wie gaat dat betalen? M.n. vragen hierover bij mobiliteitstransitie en energietransitie.	De omgevingsvisie wordt verder uitgewerkt in omgevingsprogramma's. Hierin worden kosten, baten en benodigde middelen opgenomen.
	7.4	Auto verdwijnt niet zonder goed OV. Helmond is voor OV afhankelijk van andere partijen.	De aanpak voor OV komt terug in de Mobiliteitsvisie.
	7.5	Mobiliteitstransitie naar fietsen en wandelen. Niet iedereen is vitaal en gezond genoeg om dit te kunnen. En niet overal voelen mensen zich veilig genoeg om dit te doen. Het effect van zo'n visie kan zijn dat kwetsbare mensen in een sociaal isolement raken omdat ze nergens meer naartoe kunnen of mogen.	De Mobiliteitsvisie zet in op fietsen en wandelen als primaire verplaatsingsvormen. Daarnaast houden we de (auto)bereikbaarheid in stand, onder andere voor mensen die geen andere keus hebben. Het verbeteren van sociale veiligheid is onderdeel van de wijkplannen.
	7.6	Algemeen: tweedeling blijft de grootste zorg. Helmond moet mensen meekrijgen en echt inclusief zijn.	Dit wordt onderschreven en is een belangrijk uitgangspunt van de omgevingsvisie.
26-2	8	Mist de zorg voor vogels (huismussen), vleermuizen en gierzwaluwen in de stedelijke ontwikkeling. Kijk naar wat er kan in de gebouwde omgeving, zoals nestgelegenheid meenemen in nieuwe gebouwen. Zoals eerder in het B5-bod is gebeurd.	Dit wordt meegenomen bij het bepalen van de basiskwaliteit natuur. Het opstellen van een soortmanagementplan en het uitwerken en hanteren van een groennorm zijn hier onderdelen van. Het uitwerken van maatregelen voor natuurinclusief bouwen maken onderdeel uit van nog op te stellen groennorm.

26-2	9.1	Klimaatbestendig maken van Helmond: hoe wil de gemeente dat bereiken? Lang niet iedereen is op de hoogte van subsidies en operatie Steenbreek. Ondertussen verdwijnt er steeds meer groen uit de wijk door het betegelen van tuinen en het kappen van bomen.	De aanpak voor een klimaat-bestendige stad is uitgewerkt in de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie. Wij blijven inzetten op communicatie over subsidies en andere mogelijkheden. Regels voor verharding en waterberging op eigen terrein worden opgenomen in het omgevingsplan. We hebben in 2022 ons bomenbeleid aangepast, waarmee bomen en houtopstanden beter beschermd worden.
	9.2	Digitale verbondenheid en glasvezel: Je kan nu maar kiezen uit een beperkt aantal aanbieders. Wanneer mag een inwoner zijn/haar eigen aanbieder bepalen?	In Helmond kan men, afhankelijk van de wijk waarin men woont, kiezen uit verschillende aanbieders voor zogenaamde triple play diensten (TV, Internet en telefoon). Dat is o.a. Glasvezel Helmond (met op dit moment totaal 5 aanbieders nl. Breedband Helmond, Fiber NL, Freedom, Plinq en Trined). Dat glasvezelnetwerk is bijna voor de gehele stad gereed. Daarnaast is Ziggo in de gehele stad beschikbaar (via Coax) en ook KPN in ieder geval via glasvezel in Brandevoort. De verwachting is dat de komende tijd het aantal aanbieders van glasvezel zal gaan uitbreiden.
	9.3	Graag toevoegen de uitdrukkelijke wens van (centrum)ondernemers om hubs in te zetten voor leveranciers. Hier de voorraden verzamelen en met elektrisch vervoer uitleveren aan de winkels.	Stadslogistiek is een vervolgpoging van het verkeersluw maken van het centrum en zal in dat kader verder worden opgepakt. We voegen het toe in de omgevingsvisie.
	9.4	Doorlezen van zo'n visie zal veel mensen afschrikken. Was een enquête o.i.d. niet beter geweest?	We zijn ons bewust van de complexiteit en omvang van de visie. Tegelijkertijd is dit inherent aan de materie en stelt de wet eisen aan wat er in de omgevingsvisie moet staan. We hebben nagedacht over een enquête, maar dat

			bleek in dit stadium niet het juiste instrument. In de voorafgaande inventarisatiefase is wel gebruik gemaakt van enquêtes.
17-2	10	Zorgen over Berkendonk als festival- of evenemententerrein ivm drukte, parkeeroverlast, lawaai en zorgen over de ecologie. Graag een andere locatie voor festivalterrein, bijvoorbeeld bij Stiphout. Dagrecreatie (zoals nu) is prima, combi met zonnepanelen ook.	Er is een regionaal onderzoek geweest naar geschikte locaties voor een evenemententerrein. Binnen Helmond is Berkendonk als (enige) optie naar voren gekomen. Dit wordt nog verder onderzocht. Er komt een participatietraject en ontwerp-proces met inwoners, waarbij het programma van eisen en de koppelkansen voor een aantrekkelijke (permanente) inrichting als uitgangspunt dienen.
27-2	11.1	Vooraf vragen over de reikwijdte en functie van de visie. Een visie is een toekomstdroom. In een visie is dus geen plaats voor besluiten, vaststellingen, vast omlijnde of ingekaderde zaken.	De Omgevingswet geeft een aantal randvoorwaarden waaraan een omgevingsvisie moet voldoen. Dit gaat verder dan een toekomstdroom. Hier is bij de invulling rekening mee gehouden.
	11.2	Missie Helmond Klimaatneutraal in 2030 (samen met Eindhoven) kan strijdig zijn. Zou Helmond in 2040 niet klimaatpositief moeten zijn?	In de visie houden we vast aan het eerdere raadsbesluit dat Helmond in 2035 klimaatneutraal is. De Missie Helmond Klimaatneutraal 2030 geeft hier invulling aan en kijkt of een snellere realisatie met partijen (2030) mogelijk is. Het klimaatpositief worden van de stad is (nog) geen bestuurlijke ambitie.
	11.3	Geen oplossingen opnemen, want die kaders teveel waardoor andere potentiële (toekomstige) oplossingen buiten beeld blijven (vb; robuuste randen).	Oplossingsrichtingen met (grote) ruimtelijk-fysieke implicaties moeten opgenomen worden (eis Omgevingswet). Dit geeft duidelijkheid naar alle partijen. Dit sluit niet uit dat er in de toekomst andere oplossingen kunnen komen die nu nog niet worden voorzien. De omgevingsvisie kan hierop aangepast worden.
27-2	12.1	Omgevingsvisie geeft een uitvoerige en gedegen beschrijving van de ontwikkeling van Helmond de afgelopen jaren. Toch enkele kanttekening:	De relaties met de regio zullen verder worden uitgewerkt in de visie.

		Helmond ligt niet op een eiland. De relaties met de Peel, Eindhoven en BrabantStad zijn summier of helemaal niet uitgewerkt.	
	12.2	De regio zuidoost-Brabant bestaat uit veel (kleinere) gemeenten met als resultaat stroperige besluitvorming over belangrijke zaken. Is een gemeentelijke herindeling te overwegen?	Discussie over herindeling is niet aan de gemeente.
	12.3	Niet de commissie Langman, maar minister Gruijters heeft Helmond aangewezen als groeistad (3 ^e Nota RO).	Wordt aangepast.
	12.4	Hoe denkt de gemeente de zeer onrendabele plannen voor het centrale deel van de stad te financieren?	Dit wordt verder uitgewerkt in de nog op te stellen ontwikkelstrategie voor het centrum.
	12.5	Er wordt gesproken over de mobiliteitstransitie, maar het is onduidelijk waar die voor staat. Daarnaast staat er dat het merendeel van de verplaatsingen per auto is, maar dat is niet waar op basis van CBS-cijfers en Compendium vd leefomgeving. Gerekend in verplaatsingskilometers is de auto wel dominant.	Zie onze reactie bij 2.3.
28-2	13.1	De coöperatie ziet weinig perspectief voor de aanleg van zonneparken op de vele locaties die nu zijn aangegeven als 'afweegbaar gebied', gezien het gebrek een draagvlak door de nabijheid van woningen en het gebruik als uitloopgebied voor een leefbare stedelijke omgeving. Coöperatie pleit voor het verminderen van het aantal locaties vanuit draagvlak in de omgeving.	De term 'afweegbaar' wordt beter geduid: Dit betekent niet dat het hele gebied vol komt te liggen met zonnenvelden. De nog op te stellen landschapsvisie geeft concrete inhoudelijke handvatten voor toetsing van dit soort initiatieven. In ons beleid is draagvlak en participatie een belangrijk thema. In de visie zonnenvelden is het een randvoorwaarde om een aanvraag in te kunnen dienen.
	13.2	Veel meer inzetten op combinatie van opwek zonne-energie met andere functies (op daken, langs infrastructuur, boven parkeerplaatsen, langs geluidswallen, bedrijventerreinen etc).	Het combineren van andere functies met zonne-energie heeft de voorkeur en is al opgenomen in het beleid zonnenvelden en zonnedaken van Helmond.
	13.3	Rekening houden met de aanleg van een zonneveld als onderdeel van het verduurzamen van de warmtekrachtcentrale	Dit is bij ons bekend.
	13.4	In de tekst van de omgevingsvisie zou meer nadruk moeten liggen op participatie/deelname van inwoners in opwek van stroom uit zonne-energie.	Dit is al opgenomen in het beleid zonnenvelden en zonnedaken van Helmond. We zullen dit nog extra opnemen in de omgevingsvisie.

1-3	14.1	Mooie opzet, goed leesbaar en duidelijke informatie. Goed om een dergelijke koers te hebben als gemeente.	Dank voor het compliment
	14.2	Omgevingsvisie ademt innovatie. Statement wordt gedeeld, maar ook zorg of de gemiddelde inwoner dat besef ook heeft. Helmond heeft goud in handen en kan dat nog meer laten zien. M.n. in het centrum.	Wij delen de mening dat Helmond grote kansen heeft. Communicatie hierover wordt opgestart. Inwoners worden ook meegenomen bij plannen en initiatieven die hier invulling aan geven. Zoals de ontwikkelingen in het Stationskwartier.
	14.3	Mist externe gerichtheid buiten Brainport en de Peel. Helmondse bedrijven bedienen de hele wereld, daarin kan de gemeente meer faciliterend zijn.	Wordt toegevoegd in de visie.
	14.4	Mist vanuit sociale insteek de relatie met het deel van de wereld dat het minder goed heeft. Vanuit dat oogpunt extra jammer dat Helmond de aanpak via de Global Goals niet heeft voortgezet.	We monitoren hoe Helmond zich ontwikkelt in sociaal-cultureel, economisch en ecologisch opzicht, aan de hand van de 'Telos-duurzaamheidsbalans'. Hierin zijn de doelstellingen van de Global Goals meegenomen. We hebben geen actieve inzet c.q. (kennis)uitwisseling met gebieden/gemeenten elders in de wereld over de Global Goals.
	14.5	Wat wordt bedoeld met bijzondere doelgroepen?	Hiermee bedoelen we mensen die extra zorg en aandacht nodig hebben. Denk aan daklozenopvang, jeugdzorg, asielzoekers, mensen met een (geestelijke) beperking, dementie etcetera.
	14.6	In hoeverre weegt de werkgelegenheid op de bedrijventerreinen in Helmond op tegen het forensenverkeer naar Eindhoven.	In Helmond zelf zijn er ca. 46.000 banen, grotendeels op de bedrijventerreinen. Het behoud van deze banen is cruciaal voor de economische vitaliteit van onze stad en daarnaast heel belangrijk voor het arbeidsperspectief van onze praktisch opgeleiden.
	14.7	Goed dat er kaders worden gesteld. Onduidelijk blijft hoeveel geld hiervoor nodig is en hoe Helmond die gaat krijgen.	Dit wordt uitgewerkt in programma's en in het ontwikkelperspectief voor het centrum.
1-3	15.1	Complimenten voor de visie. Wel de vraag hoe theorie en praktijk zich tot elkaar verhouden.	Dank voor het compliment.
	15.2	Voorbeeld: inrichting Saxofoonstraat tot 30 km-zone; aanpassing (versmalling) wegprofiel moet gebruikers dwingen tot ander weggedrag. Dit leidt juist tot	Deze casus is bij ons bekend.

		onveiligere situaties en minder mobiele verkeersdeelnemers gaan er helemaal op achteruit. Extra groen voor klimaatadaptatie mag niet leiden tot onveiligere verkeerssituaties. Is klimaatadaptatie wel nodig in een wijk die zoveel groen heeft en zo dicht bij de Bundertjes ligt? Daarnaast voelen inwoners zich niet serieus genomen, de gemeente drukt de plannen door. Er is een petitie aangeboden aan wethouder Vd Waardenburg.	De omgevingsvisie gaat niet in op specifieke projecten. De onderliggende boodschap over betrokkenheid van inwoners en een betrouwbare overheid die luistert, nemen we mee naar ons participatiebeleid.
	15.3	Omgevingsvisie is een loffelijk streven, de werkpraktijk wijkt helaas teveel af van de theorie. Mensen haken hierdoor af en interesse in politiek en bestuur worden hier zeker niet beter door.	Zie 15.2, wij nemen dit signaal mee bij het opstellen van ons participatiebeleid.
2-3	16	Verzoek om in de omgevingsvisie een fiets-/scooter-/brommervrije zone Kasteellaan/Havenweg op te nemen. De situatie is nu echt verkeersonveilig, zeker met de komst van de e-bikes. Situatie is al vaker aangekaart bij de gemeente.	Het signaal is bij ons bekend. De omgevingsvisie heeft niet het detailniveau om hierop in te gaan. In de Mobiliteitsvisie is een conceptuele aanpak uitgewerkt voor de fietsinfrastructuur. Doorgaand fietsverkeer is daarin voorzien op de Kanaaldijk NW. Dit wordt verder uitgewerkt in de actualisatie van de Fietsagenda.
2-3	17.1	Reactietermijn van een week was te kort.	Er kon vanaf eind januari tot medio maart op het concept gereageerd worden. Er komt overigens ook nog een formele inspraakperiode.
	17.2	Grote crises van dit moment vragen een fundamenteel andere aanpak, durf rigoureuze keuzes te maken en op een andere manier te denken. Het gaat vooral om gedrag en soms betekent dat ook dingen opgeven. Iedereen is verantwoordelijk: burgers, bedrijven en overheid. Als de overheid de urgentie niet benadrukt en de eerste stappen niet zet, dan wordt het voor burgers wel heel complex.	Wij onderschrijven dit. We willen met de omgevingsvisie een duidelijk signaal afgeven en een stip op de horizon neerzetten. We werken dit in programma's verder uit.
	17.3	Oproep om stil te staan bij het proces en het gesprek aan te gaan met de inwoners. Omgevingsvisie Helmond 2040 leent zich voor Burgerberaad.	In de omgevingsvisie wordt een koers uitgezet voor alle onderwerpen met effecten in het fysieke domein. Die hebben vaak complexe onderlinge relaties. Een burgerraad zou zich kunnen lenen voor de uitwerking van onderdelen van de visie. We nemen het idee van een burgerberaad mee in het participatiebeleid.

	18	Verbazing over verschil waarmee de gemeente Helmond en Laarbeek in hun respectievelijke omgevingsvisies naar het gebied Croy kijken. De beleving van het landschap houdt niet op bij de gemeentegrens. Beschouw het gebied als eenheid over de gemeentegrens. Tip: overleg met de gemeente Laarbeek.	De omgevingsvisie voor het buitengebied van Laarbeek is bij ons bekend. De omgevingsvisie Helmond is op gebiedsniveau minder ver uitgewerkt dan de Laarbeekse visie. De grote waarden van het gebied Stiphout/Croy zijn bekend en zullen in de nog op te stellen landschapsvisie verder uitgewerkt worden.
3-3	19.1	Landgoed Croy maakt deel uit van het historisch cultureel erfgoed. Het gebied bevindt zich zowel op Helmonds als Laarbeeks grondgebied. De gemeente Laarbeek heeft in de door haar in 2021 vastgestelde omgevingsvisie, het gebied als Historisch Landschap gekenmerkt. Door als gemeente Helmond de aangrenzende gebieden richting Schevelingse Loop, Warande en Stiphout ook als zodanig te kwalificeren in haar omgevingsvisie blijft dit bijzondere gebied met kenmerkende landschapselementen en natuur behouden.	Zie ook reactie bij 18. In het gebied dat op de provinciale kaart is aangewezen als cultuurhistorisch waardevol, zijn geen afweegbare gebieden opgenomen. Voor de gebieden daaromheen, die wel zijn opgenomen als 'afweegbaar', werken we in de nog op te stellen landschapsvisie uit onder welke voorwaarden zonnevelden mogelijk zijn.
	19.2	Duurzame energie: de stichting is van mening dat op het Landgoed Croy geen plaats is voor (kleinschalige) zonneparken en of windmolens. Een dergelijke activiteit verstoort het karakter van het historisch landschap en belemmert de bedrijfsvoering van de huidige ondernemingen.	In het cultuurhistorisch waardevolle landschap van akkercomplex Veerkampen, zoals aangegeven op de provinciale CHW-kaart, komen geen zonnevelden. De noordelijke en westelijke schil rondom dit gebied, zijn niet opgenomen op de provinciale CHW-kaart en daarom liggen hier wel afweegbare gebieden voor zonnevelden. De eisen voor landschappelijke inpassing worden geconcretiseerd in de landschapsvisie. Windmolens zijn niet voorzien in dit gebied.
	19.3	Recreatie/uitloopgebied: de stichting is van mening dat het Landgoed Croy met aanpalende gebied qua grootte en qua aard niet geschikt is voor recreatie uitbreidingen. Wel zou gekeken kunnen worden of bestaande mogelijkheden wat toegankelijker/interessanter gemaakt kunnen worden voor wandel/fietsrecreatie.	Wij steven niet naar grootschalige uitbreiding van recreatie in dit gebied. In de omgevingsvisie spreken we van kleinschalige, extensieve recreatie in combinatie met landschapsontwikkeling en mogelijkheden voor verbrede landbouw en een natuurpoort.
	19.4	Het omvormen van het gebied naar een "park " doet grote afbreuk aan het natuurlijk landschap met haar eigen diversiteit en historische karakter.	Wij bedoelen met de term 'park' vooral het belang te benadrukken van een kwalitatief hoogwaardig

			buitengebied om (ook) de functie als uitloopgebied voor onze inwoners te kunnen vervullen. Dit binnen de historische context van het gebied. Het gebruik van de term 'park' heeft mogelijk een associatie die wij niet bedoeld hebben. We zullen dit aanpassen in de visie.
	19.5	Graag aandacht voor (het ontmoedigen van) het sluipverkeer vanuit Stiphout over de Jonker Karellaan en Rootakkers;	Ons beleid is erop gericht op sluipverkeer te ontmoedigen. Hiervoor is het belangrijk om met maatregelen het verkeer 'op de juiste weg' te krijgen. Dit wordt uitgewerkt in de mobiliteitsvisie.
3-3	20	Omgevingsvisie ziet er goed uit. Goede ambitie om als stad bruisender te worden en daarbij groen inbedding niet uit het oog te verliezen. Graag aandacht voor het aanleggen en verbeteren wandelroutes in directe omgeving van Helmond. Aanwezigheid van groen is geweldig en als je erin kunt wandelen wordt het nog leuker.	Wij ondersteunen een betere beleving van het landschap door versterking van de recreatieve infrastructuur en zullen dit verder uitwerken in de nog op te stellen landschapsvisie.
3-3	21	Verzoek om eerst de voor de hand liggende projecten af te ronden, zoals de N279 en aanleg zonnepanelen in bermen en op braakliggende terreinen in de wijk. Deze blijven maar slepen of worden helemaal niet opgepakt.	Signaal is doorgegeven.
3-3	22	Inhoudelijke reactie volgt nog. Is niet betrokken geweest bij het opstellen van de omgevingsvisie en wil alsnog betrokken worden.	Er komt nog een periode (juni-juli) waarin formele zienswijzen ingediend kunnen worden.
	23.1	Te weinig tijd ivm Carnaval.	Er kon van eind januari tot medio maart gereageerd worden. Er komt nog een periode waarin formele zienswijzen ingediend kunnen worden.
	23.2	Gemeente realiseert te weinig betaalbare woningen zelf en geeft teveel uit handen aan ontwikkelaars.	De gemeente heeft niet altijd de grondpositie en bouwt zelf geen woningen. De gemeente kan bij ontwikkelingen van anderen wel sturen op programmering van type en segmentering van woningen en doet dit ook. Projecten groter dan 50 woningen moeten bijvoorbeeld tenminste 30% sociale huur bevatten. In de woonvisie wordt het thema betaalbaarheid verder uitgewerkt, onder

			meer op basis van de regionale woondeal waarin is afgesproken tweederde betaalbaar te bouwen.
	23.3	Niet alleen binnenstedelijk woningen realiseren, maar ook aan de randen.	We maken de bewuste keus om het grootste deel van de woningbouwopgave binnenstedelijk te realiseren. Dat is ook conform afspraken met regio en provincie. Dit doen we vooral om de groene ruimte om onze stad en het draagvlak voor voorzieningen in de stad zelf te behouden. Tegelijkertijd draagt de verdichting bij aan de mobiliteitstransitie. Dat neemt niet weg dat er in de wijken, in enkele gevallen aan de randen in overleg met regio en provincie, mogelijkheden zijn voor kleinschalige projecten. Het gaat daarbij niet om grote uitleggebieden.
	23.4	De stad moet per auto bereikbaar blijven, Traverse is de ader van de gemeente. De fiets is niet de oplossing. Alle ontwikkelingen om de auto om de stad te leiden zijn niet gelukt door partijbelang. Gemeenten zijn niet in staat om hierin belangen te behartigen.	We onderschrijven het belang van bereikbaarheid van onze stad, ook met de auto. Dat wil niet zeggen dat overal een optimaal comfort voor de automobilist wordt gegarandeerd. In sommige gebieden stimuleren en faciliteren we vanuit leefbaarheid vooral andere vervoersvormen. Dit wordt verder uitgewerkt in de Mobiliteitsvisie.
3-3	24.1	Het tegengaan van sociale en economische tweedeling: mist het onderwijs. Belangrijk dat ieder kind ongeacht de woonwijk/sociaal economische positie of handicap gelijke kansen krijgt binnen het onderwijs.	De omgevingsvisie kan alleen invloed uitoefenen op de fysieke aspecten van onderwijs: het aantal en de spreiding van onderwijslocaties. Deze zijn opgenomen onder basisvoorzieningen (basisonderwijs) en stedelijke voorzieningen (voortgezet, middelbaar en hoger onderwijs).
	24.2	10.000 woningen in het stationsgebied lijkt teveel, liever (een deel van) deze woningen bij de wijkwinkelcentra bouwen zodat mensen in hun eigen buurt kunnen doorstromen en een gezinswoning kunnen "achterlaten".	De 10.000 woningen in het centrum zijn primair bedoeld voor het opvangen van de 'groei'. Daarnaast worden ook nog 3.000 woningen voorzien, verspreid in de wijken en ter aanvulling van de behoefte in de wijken zelf. Want de bestaande wijken hebben ook

			doorstroombmogelijkheden nodig, juist ook om de sociale banden in de wijken te behouden.
	24.3	OV voorzieningen zijn ook de busroutes in Helmond, misschien kan daarlangs dichter worden bebouwd, ook om het resterende busnet nog levensvatbaar te houden.	Wij richten ons in eerste instantie op koppeling van woningen aan nabijheid van het spoor, aangezien deze infrastructuur al aanwezig is. We nemen de koppeling aan andere (toekomstige) (H)OV-lijnen mee als optie.
	24.4	In sommige historische linten zitten nog bedrijven die niet echt bij een wijkwinkelcentrum passen. Die verplaatsen uit de historische linten.	De gemeente heeft maar beperkt middelen om bedrijven actief te verplaatsen. De inzet is om nieuwe bedrijvigheid, die niet past, te weren. Als bedrijven uit eigen beweging willen verplaatsen, dan kijken we of we hieraan mee kunnen werken.
	24.5	Mist de beweegroutes in de omgevingsvisie.	De beweegroutes zelf zijn niet opgenomen op de kaarten van de visie i.v.m. het abstractieniveau van de visie. We zullen deze in de tekst toevoegen als voorbeeld hoe dit kan bijdragen aan een gezonde leefomgeving.
	24.6	Helmond heeft te maken met een toenemende hoeveelheid "fastfoodketens", die zorgen voor veel rommel, verkeer en ook nog eens voor overgewicht. Kan daar wat aan gedaan worden?	De gemeente heeft beperkt invloed op vestiging van fastfoodketens. We kijken wel naar mogelijkheden om nieuwvestiging nabij scholen te voorkomen. Dit wordt meegenomen in de regels van het omgevingsplan. In de milieuregels zijn afstanden opgenomen waarbinnen ketens hun (weggegooide) afval moeten opruimen.
	24.7	Gaat Helmond ook iets doen aan bestaande wijken met te weinig groen en schaduw ivm hittestress?	De ambitie is opgenomen in de omgevingsvisie. De uitvoering is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie
	24.8	Het hele buitengebied lijkt wel een zonneveld te worden, dit gaat veel te ver en maakt Helmond lelijk. Zon hoort vooral thuis op daken, ook van sociale huurwoningen.	We zullen de term 'afweegbaar' beter duiden in de tekst: dit betekent niet dat het hele gebied vol komt te liggen met zonnevelden. De nog op te stellen landschapsvisie geeft concrete inhoudelijke handvatten voor toetsing van dit soort initiatieven. In het bestaande beleid zonnevelden

			en zonnedaken is zon op dak als 1 ^e voorkeur opgenomen. Maar met alleen zon op dak kan Helmond de benodigde energiebehoefte niet realiseren, daarom is ook zon op maaiveld nodig.
	24.9	Het zonneveld langs de Gerwenseweg zou ook natuur moeten worden, dan wordt dat stukje een mooi onderdeel van de Stiphoutse bossen.	Natuurontwikkeling zou hier passen, maar vraagt ook een kostendrager. Een (tijdelijk) zonneveld kan hiervoor zorgen.
	24.10	Mist ambitie om het wegennet rondom Helmond aan te pakken, zoals de A67 en N279 Veghel-Helmond-Meijel. Dit kan helpen om verkeer van de N270 door het centrum af te halen.	De ontwikkeling van de 'robuuste randen' (N279 en A67) is meegenomen in de omgevingsvisie als randvoorwaarde voor de (auto)bereikbaarheid van Helmond. Helmond is voor realisatie afhankelijk van provincie en Rijk. Dit is ook een belangrijk aandachtspunt in de Mobiliteitsvisie.
	24.11	Ook in 2040 zal de auto nog bestaan dus zorg voor voldoende faciliteiten zoals parkeerplekken en (snel)laadpalen voor EV auto's.	Parkeerfaciliteiten (aantal en locatie) worden gebiedsgericht ingevuld, afhankelijk van de doelen van dat gebied. Vergroting aantal laadpalen wordt toegevoegd in de visie als onderdeel van duurzame mobiliteit. Dit is ook een belangrijk aandachtspunt in de Mobiliteitsvisie.
	24.12	Mist de toekomstige internationale IC trein richting Düsseldorf.	We zetten in op frequentieverhoging van de treinen van en naar Helmond en aanhaking op de IC naar Dusseldorf. Verduidelijken in de visie.
	24.13	Inzetten op langdurige afspraken met provincie om het resterende busnet in Helmond op orde te houden? Meer werken met buurtbussen?	Dit wordt verder uitgewerkt in de Mobiliteitsvisie.
	24.14	Hoe zorgt de gemeente ervoor dat hubs en P&R-voorzieningen daadwerkelijk gebruikt gaan worden, in Eindhoven worden ze beide slecht gebruikt. Denk aan laag parkeertarief of gratis. Voorkomen dat in omliggende wijken geparkeerd wordt.	Dit wordt verder uitgewerkt in de Mobiliteitsvisie.
	24.15	20 hoog is niet meer de Helmondse maat, maar de Lambertuskerk en de Ameideflat zijn dat qua hoogte.	Helmond streeft naar een grotere mate van stedelijkheid. Incidenteel hoger bouwen past hierin. We hebben het dan over een 'hoogte-accent'. We kijken goed waar dit passend is in de omgeving.

	24.16	Houtsdonk: goed dat er rekening gehouden wordt met de Goorloop, zorg dat die kant van de wijk ook echt een groen karakter krijgt/behoud.	Dit is opgenomen in de visie en komt terug in de plannen voor Houtsdonk.
	24.17	Verspreide kleine bedrijventerreinen: omvormen naar wonen.	Helmond heeft een tekort aan bedrijventerreinen. Eventuele omvorming moet daarom zorgvuldig afgewogen worden, maar kan een optie zijn. Mits passend bij de doelen voor het gebied.
4-3	25	Ondersteunen de reactie van de beheerders van Croy. Daarnaast heeft de stichting grote bezwaren voor de aanwijzing van Kruisschot/Wiebiegenhof als potentiële locaties voor de aanleg van zonnevelden. Bereid om van gedachten te wisselen over mogelijke alternatieven elders in Stiphout.	Zie eerdere reacties hierover
12-3	26.1	Gelijkwaardigheid voor wijken. Sommige wijken voelen zich achtergesteld, dit vraagt om onderzoek en mogelijke acties. Waar zijn we trots op, wat kunnen we verbeteren?	De gemeente zet zich in voor een wijkgerichte aanpak, onder andere via wijkontwikkelplannen. We zullen die sterker terug laten komen in de visie.
	26.2	Natuur verdient ruime aandacht, evenals recreatie en ontspanningsaanbod	Is al opgenomen in de visie.
	26.3	Bereikbaarheid: verbreding provinciale wegen is mogelijk niet nodig en zorgt voor verkeersaanzuigend effect. Elektrisch aangedreven voertuigen en geluidswerende maatregelen zorgen voor meer acceptatie.	De provincie moet dit onderzoeken en beoordelen. Helmond zal het belang van de stad en omwonenden (blijven) inbrengen. Dit is ook een belangrijk aandachtspunt in de Mobiliteitsvisie.
	26.4	Blijft Helmond centrumgemeente in de Peel? Omringende gemeenten groeien ook. Veel inwoners gaan winkelen in de andere gemeenten, omdat dat even makkelijk te bereiken is en de parkeertarieven lager zijn.	De relatie tussen Helmond en de andere Peelgemeenten wordt verder uitgewerkt in de ontwerp-omgevingsvisie.
	26.5	Leegstand in Helmond neemt toe. Ambitie van de stad om te groeien kan hierop een positief effect hebben, mits er (ook) voldoende vertier in het centrum is.	Dit past bij de omgevingsvisie. Geen aanpassingen nodig. De verdichting zorgt ervoor dat meer mensen in het centrum komen omdat ze er al wonen of werken. Het toevoegen van aantrekkelijke voorzieningen is daar ook onderdeel van.
	26.6	Buitenparkeerplaats met hoogfrequent zelfrijdend 'treintje' kan mensen snel naar centrum brengen.	Autonoom rijdend (deel)vervoer kan een bijdrage leveren aan de mobiliteitstransitie. We werken de aanpak daarvoor verder uit in de Mobiliteitsvisie.
	26.7	Bewoners moeten zich kunnen herkennen en passief of actief deelnemen aan een schone, aantrekkelijke en leefbare stad.	Dit past bij de doelen in de omgevingsvisie. Geen aanpassingen nodig.

	26.8	Gezondheid en veiligheid moeten in elke wijk geborgd zijn en wijken moeten volledig levensloopbestendig zijn.	Wij nemen deze aspecten mee in de wijkgerichte aanpak en in de programmering van woningen.
	26.9	Gebruik alle daken voor opwek zon, ipv zon op maaiveld. Liefst voor lokaal gebruik.	Dit is al opgenomen in de visie zonnevelden en zonnedaken.
	26.10	Geen hoogspanningsmasten die geweld doen aan natuur, uitzicht en horizon verstoren, dicht in de buurt van woningen staan en waarvan niet duidelijk is/of wordt of de straling hiervan wel of schadelijk is voor de gezondheid van direct omwonenden.	Door de energietransitie zal de elektrificatie verder toenemen. Dit vraagt uitbreiding van de energie-infrastructuur, waarbij wij afhankelijk zijn van externe partners. Helmond houdt zich aan de landelijk geldende normen en richtlijnen.
	26.11	Waar is de grijs eruit en groen erin campagne gebleven?	Helmond neemt deel aan 'Operatie Steenbreek' en 'GreenLabel', die tot doel hebben om de bestaande stad te vergroenen. Deze campagne vindt periodiek plaats en wordt ook nog in 2024 uitgevoerd. Het beleid hiervoor is opgenomen in de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie.
	26.12	Is er al bekend waar het regionale bedrijventerrein komt te liggen? En hoe ver of dicht bij de oostelijke wijken van Helmond dit komt te liggen?	Dit is nog niet bekend. Het regionale onderzoek loopt nog.
	26.13	Evenementen en Leisure in Helmond-oost klinkt mooi, maar de geluidsoverlast van de diverse festivals en de parkeeroverlast op zomerse dagen rondom - maar vooral in Rijpelberg-Oost- stemmen de bewoners niet echt enthousiast.	Met het nog te doorlopen participatietraject voor Berkendonk is het thema geluid en parkeren ook een van de punten die besproken zullen worden. Daarnaast wordt het evenementenbeleid geactualiseerd waarbij opnieuw naar geluidsnormen wordt gekeken.
	26.14	3.000 woningen extra in de wijken vraagt erom dat de leefbaarheid bewaakt moet worden en blijven.	Wij onderschrijven dit. In de wijkplannen wordt dit uitgewerkt.
12-3	27	Omgevingsvisie met interesse gelezen, kan deze onderschrijven. Verzoek om zo snel mogelijk met programma's aan de slag te gaan, zodat uitwerkingen concreet kunnen worden. Wijkraad sluit hier graag actief bij aan, wel graag wat eerder dan nu het geval was bij de omgevingsvisie.	Wij betrekken de wijkraden bij de uitwerkingen in programma's en wijkplannen.
		Diverse opmerkingen over meer (betaalbare/sociale huur) woningen bouwen.	In de woonvisie wordt het thema betaalbaarheid verder uitgewerkt, onder meer op basis van de regionale woondeal waarin is afgesproken tenminste tweederde betaalbaar te bouwen.

	Waarom laat Helmond mensen met een gehandicaptenparkeerkaart betalen voor een parkeerplaats?	Abstractieniveau past niet in de omgevingsvisie. Signaal is doorgegeven in de organisatie.
--	--	---

Bijlage 2 raadsinformatiebrief

Binnengekomen reacties mede-overheden en ketenpartners op de concept-Omgevingsvisie Helmond 2040 met antwoorden

Datum	Wie	Nr.	Reactie	Voorstel verwerking in ontwerp-omgevingsvisie
16-2	Provincie Noord-Brabant	1.1	Relatie met ambities en beleid andere overheden komt niet of weinig terug (NOVI, POVI, NOVEX etc.).	Wordt aangepast
		1.2	Complimenten en/of geen verdere aanvullingen vanuit de domeinen: natuur, veiligheid en ondermijning (gezien doel omgevingsvisie), afval en circulaire economie, geur en ruimte (o.a. toepassing lagenbenadering)	Geen aanpassingen in omgevingsvisie
		1.3	Bodem en ondergrond: Welke knelpunten, uitdagingen en kansen bestaan er vanuit het water- en bodemsysteem (de ondergrondlaag). Risico dat de balans tussen beschermen en benutten kan gaan schuren. Tip om de knelpunten, uitdagingen en kansen explicieter te benoemen, zodat hier aan de voorkant inzicht in wordt gegeven.	Wij zullen een analyse op hoofdlijnen toevoegen in de omgevingsvisie, waarin de verstedelijkingscontour wordt uitgewerkt. Verdere uitwerking zal plaatsvinden in programma's.
		1.4	Water en bodem: Bij op te stellen omgevingsprogramma 'groen, natuur en landschap' ook water en bodem meenemen als ruimtelijke component voor de dragers van het landschap.	Wij zullen dit meenemen. Zie ook 1.3.
		1.5	Bij verschil in woonwijken (pag. 18) ook knelpunten en mogelijkheden benoemen voor wat betreft water en groen in de stad, deze worden nu niet genoemd. Dit is wel een mogelijkheid in relatie tot gezondheid, biodiversiteit en algemeen welbevinden	We nemen dit mee bij de uitwerking van de omgevingsvisie in gebiedsplannen.
		1.6	Kaart pag.28: veel groen, weinig water	Is vooral een consequentie van de kaartopmaak. We kijken of dit op de kaart iets anders vormgegeven kan worden.
		1.7	Blz 20/21 Meer expliciet toevoegen groene routes naar voorzieningen die uitnodigen tot wandelen en fietsen en ontmoeten en sociale cohesie. Dit komt	We voegen dit toe aan de tekst. Qua kaartbeeld heeft de

			wel goed terug op blz 31. Tip om juist kleine ommetjes op te nemen in tekst en op kaart.	omgevingsvisie een te hoog schaalniveau. Dit komt terug in uitwerkingen in de gebiedsvisies en -plannen.
		1.8	Graag expliciete aandacht voor drinkwaterwinning, ook op kaart. Zie ook intensieve recreatie/leisure op Berkendonk in grondwaterbeschermingsgebied. Balans beschermen en benutten vraagt hier aandacht.	Wordt toegevoegd op de kaart.
		1.9	(regionale) Waterbergingsgebieden staan niet op de kaart. Zijn wel relevant voor sturing van ruimtelijke ontwikkelingen.	Wordt toegevoegd op de kaart en in de tekst.
		1.10	Zwemwater: Berkendonk wordt niet genoemd, maar is wel relevant als voorziening ihkv klimaatbestendigheid. Behouden en versterken.	Wordt toegevoegd in de tekst
		1.11	Beeklandschappen: grote beeksystemen worden in beschrijvende zin wel benoemd als onderdeel van het blauw-groene raamwerk. Het zou ook goed zijn als er een visie was hoe deze beekdalen versterkt kunnen worden en sturend kunnen zijn voor ruimtelijke ontwikkeling van de stad	Zie ook 1.3. Uitwerking vindt plaats in de landschapsvisie.
		1.12	Aardkundige waarden: in zuidoostelijke punt van Helmond ligt een stukje van de Peelrandbreukenstelsel. Deze zijn nog niet opgenomen in de huidige visie.	Het gebied wordt opgenomen in de kaart en verder uitgewerkt in de landschapsvisie
		1.13	Geluid: er is erkenning dat geluid schadelijk kan zijn voor de gezondheid. In de visie wordt dit nog niet uitgewerkt in een gebiedsgerichte aanpak. Benieuwd of Helmond dit nog invulling gaat geven in het vervolg (<i>bijv. in een programma</i>).	Dit is nu nog niet bekend. Het wordt in de omgevingsplannen meegenomen en uitgewerkt.
		1.14	Erfgoed: de link met een gebiedsdekkende inventarisatie van cultuurhistorische waarden mist nog. Dit kan worden ondervangen door het opstellen van een integrale gemeentelijke erfgoedkaart, deze hard in de Omgevingsvisie te verankeren en expliciet op te nemen dat deze kaart mede uitgangspunt zal zijn voor de uitwerking van toekomstige Omgevingsplannen.	Wordt toegevoegd in de tekst. Overigens is de gebiedsdekkende inventarisatie van cultuurhistorische waarden in Helmond is nog niet helemaal afgerond.
		1.15	Aandacht nodig voor de cultuurhistorische waarden van provinciaal belang, zoals opgenomen in de Interim Omgevingsverordening (art. 3.29; toekomstige Omgevingsverordening art. 5.44) en op de Cultuurhistorische Waardenkaart	Het cultuurhistorisch waardevolle gebied wordt toegevoegd aan de kaart. We

			(CHW). Deze waarden zijn niet direct beschermd, maar moeten door de gemeente worden beschermd in haar Omgevingsplannen. Het is wenselijk voor deze gebieden expliciet te beschrijven welke ontwikkeling de gemeente hier wenselijk acht en welke niet, waarbij we speciale aandacht vragen voor het kwetsbare akkergebied Veerkampen bij Stiphout.	werken dit uit in de landschapsvisie en bij het opstellen van het omgevingsplan.
		1.16	Met het oog op de mogelijkheden voor woningsplitsing in het buitengebied, zoals opgenomen in de Interim Omgevingsverordening (art. 3.69; toekomstige Omgevingsverordening art. 5.77), adviseren we de gemeente om hier nader aandacht aan te besteden en voor gebouwen met cultuurhistorische waarde expliciet op te nemen dat dit de Rijks- en gemeentelijke monumenten betreft, dan wel dat dit panden betreft die als zodanig zijn aangeduid in een nog op te stellen integrale gemeentelijke erfgoedkaart.	We nemen dit mee in de gebiedsdekkende inventarisatie van cultuurhistorische waarden. Vertaling naar regels komt in het omgevingsplan.
		1.17	Archeologie: Op pagina 5 geeft de gemeente aan dat Helmond een rijke geschiedenis heeft vanaf het vroegste begin van de Prehistorie tot in de Moderne tijd. Om deze rijke geschiedenis van de perioden waarvan geen geschreven bronnen zijn ook blijvend te kunnen beleven en daarover de verhalen te kunnen blijven vertellen, is het belangrijk – en wettelijke verplicht - dat het archeologische bodemarchief evenals de overige erfgoedwaarden beschermd wordt.	Gebieden met een archeologische of historische betekenis zijn geborgd in de archeologische beleidskaart (2017). Deze wordt integraal overgenomen in het omgevingsplan. Deze kaart wordt elke vijf jaar aangepast aan nieuwe inzichten en ontwikkelingen.
		1.18	In het kader van het voornemen van de gemeente een omgevingsprogramma (p.29) voor cultuurhistorisch erfgoed op te stellen en het Helmonds erfgoed te beschermen (p. 57, uitvoeringsparagraaf), adviseren we de rijke geschiedenis van Helmond in één integrale gemeentelijke erfgoedkaart in beeld te brengen en de erfgoed waarden boven- en ondergronds hierin te ontsluiten, opdat deze waarden een belangrijke bijdrage kunnen leveren in de ontwikkeling van de gemeente en als volwaardig onderdeel kunnen meewegen in de besluitvorming hierover. Alleen zo'n integrale erfgoedkaart vormt een adequaat fundament voor het door de gemeente nog op te stellen omgevingsprogramma voor cultuurhistorisch erfgoed (p.29).	Er wordt nog gewerkt aan een gebiedsdekkende inventarisatie van de waarden bovengronds. Het bundelen van de erfgoedkaart en de archeologische beleidskaart tot een integrale erfgoedkaart die een bijdrage en inspiratie kan bieden in de ontwikkeling van Helmond is zeker een doel.

		1.19	Omgevingskwaliteit/ruimtelijke kwaliteit: Het gaat daarbij om het totaal van de omgevingskwaliteit, maar ook om het vanuit meerdere aspecten te bekijken, en niet slechts sectoraal of eendimensionaal te kijken. Daarom pleit de Omgevingsvisie van de provincie Noord-Brabant voor een 'diep, rond en breed' manier van kijken. De nieuwe manier van werken met diep, rond en breed kijken is inmiddels opgenomen in de Omgevingsverordening en er wordt een koppeling gelegd met omgevingskwaliteit. Wij vragen aandacht voor deze manier van kijken in uw omgevingsvisie	Wij hebben dit in de omgevingsvisie vertaald in het werken met de lagenbenadering en het gebruik van herkomst-, beleavings- en toekomstwaarde.
		1.20	Omgevingskwaliteit verschilt per ontwikkeling, per onderwerp, per gebied of plek. Die omgeving bestaat zowel uit waarden die in een gebied of plek aanwezig zijn als uit de aanwezige functies. In relatie tot waarden staat u in uw visie uitvoerig stil in hoofdstuk 2 bij 'de Helmonds identiteit.' Echter missen we in deze uitwerking nog aanvullend (zoals opgenomen in ons provinciale omgevingsbeleid) het goed samenspel van de waarden van herkomstwaarde, beleavingswaarde, gebruikswaarde en toekomstwaarde, dat de kwaliteit van een plek of gebied bepaald. Wij vragen graag aandacht voor het samenspel van deze vier waarden in uw omgevingsvisie.	We nemen de aanpak en uitgangspunten op in de omgevingsvisie. Doorvertaling vindt gebiedsgericht plaats in gebiedsvisies en -plannen.
		1.21	We vinden het zeer positief dat u uitgebreid aandacht geeft aan de lagenbenadering. Hierbij kijkt je ook naar het verleden, de geschiedenis van de lagen op een plek, en naar (effecten in) de toekomst. Wij adviseren om in paragraaf 4.2 ook de factor tijd mee te nemen.	Wordt toegevoegd in de omgevingsvisie.
		1.22	Mobiliteit: principes en focus op duurzame, gezonde mobiliteit, verdichting rondom centrum, focus op OV-verbindingen gedragsverandering past in visie van provincie en sluit aan bij gemaakte afspraken i.h.k.v. Verstedelijingsstrategie Brabant en Ontwikkelperspectief NOVEX-Stedelijk Brabant. Aanvullende opmerkingen en vragen:	Geen wijzigingen
		1.23	Ambitie 2: mobiliteit ontbreekt. De vervanging van auto's met fossiele brandstofmotoren door EV's zou hierin een plek kunnen krijgen.	Wordt toegevoegd in de omgevingsvisie.
		1.24	Ambitie 4: de mobiliteitsparagraaf is sterk intern gericht.	Regionale positie wordt toegevoegd.
		1.25	Minder mobiliteit door middel van thuiswerken of beter op elkaar aansluitend aanbod wonen én werken ontbreekt.	Recente onderzoeken laten zien dat thuiswerken niet leidt tot minder mobiliteit, eerder tot een

				verschuiving van mobiliteit over de dag. Daarnaast heeft Helmond veel praktijkgeschoolden, die weinig vanuit huis werken. Aansluiten wonen en werken wordt toegevoegd.
		1.26	Regionale aanpak ontbreekt terwijl bezoekers uit de regio vaak geen andere keuze hebben dan met de auto te komen. Maatregelen om inkomend autoverkeer te vervangen door duurzame vormen van mobiliteit of af te vangen op P&R's/ Transferia mag nadrukkelijker benoemd worden.	Belang van een regionale aanpak wordt toegevoegd. Helmond kan dit niet alleen, ook de regio en de provincie hebben een rol in de transitie van het regionale (auto)verkeer.
		1.27	Bewustwording creëren bij bewoners en ondernemers van de noodzaak van de gedragsverandering d.m.v. werkgeversaankpak of campagnes is een taak die mede bij gemeenten ligt. Dit element is niet ruimtelijk maar zou wel opgenomen kunnen worden omdat het een belangrijke (eerste) stap is in de mobiliteitstransitie.	Aankpak mobiliteitstransitie wordt verder uitgewerkt in de mobiliteitsvisie, waaronder ook werkgeversaankpak.
		1.28	Mist de rol van ketenmobiliteit: Fiets, lopen en OV zijn belangrijk in de mobiliteitstransitie. Maar de combinatie van actieve mobiliteit (fiets en lopen) met OV is ook een heel belangrijk onderdeel van de mobiliteitstransitie. Dit vergt ook andere uitwerkingen zoals aantrekkelijke looproutes naar stations en goede fietsparkeervoorzieningen bij stations en andere mobiliteitshubs.	De basis hiervoor is wel opgenomen in de omgevingsvisie. We zullen dit nog duidelijker naar voren laten komen. De uitwerking vindt plaats via de Mobiliteitsvisie
		1.29	Openbaar vervoer: Hier ligt bij de uitwerking een relatie met de provincie als OV autoriteit voor het regionaal openbaar vervoer. Daarnaast is het ook belangrijk om een aantal zaken verder te onderzoeken op onder andere vervoerspotentie zoals een regionale tak van de Brainportlijn richting Helmond. Belangrijk is dat we als provincie en Helmond hier elkaar bij betrekken zodat we samen kijken naar de beste OV ontsluiting passend bij de vervoersvraag. Hierbij is in het kader van gedeelde mobiliteit (zie visie 'gedeelde mobiliteit is	Wij hebben hiervoor in onze mobiliteitsvisie beleidslijnen uitgezet en richten ons daarbij nadrukkelijk ook op de gewenste toekomstige vervoersstromen. Wij nemen de uitnodiging om dit gezamenlijk verder invulling te geven graag aan.

			maatwerk') meer mogelijk dan alleen klassiek openbaar vervoer, ook daar geven we graag samen met de gemeente verdere invulling aan.	
		1.30	Verkeersveiligheid: voorstel dit ook op te nemen bij de doelen op pag. 3 en in de titel op pagina 11 "...duurzaam bereikbaar..."	Wordt aangepast
		1.31	Op pag. 13 luidt 1 van de opgaven: Verstedelijking en bereikbaarheid. Zeker als veilig een overkoepelend doel is, is het dan niet wenselijk om verkeersveiligheid centraal te stellen in deze opgave?	Er zijn meer overkoepelende doelen die we willen realiseren. Waaronder, naast veiligheid, ook een duurzame, gezonde en leefbare stad. Er zit a priori geen hiërarchie in deze doelen. Het kan wel zijn dat ze per gebied anders gepositioneerd worden vanuit de context van dat gebied. Geen wijzigingen
		1.32	Ambitie 4: Verkeersveiligheid zou hier zeker een overall-kopje kunnen zijn, waarbij we verwijzen naar de Brabantse ambitie van nul verkeersslachtoffers, en dat we dat op een risicogestuurde- en datagedreven manier willen bereiken, waarbij we inzetten op de drie pijlers gedrag, infrastructuur en handhaving. (Zie ook ons gezamenlijke Brabants Verkeersveiligheidsplan en het Beleidskader Mobiliteit.	Verkeersveiligheid wordt opgenomen in de omgevingsvisie en is al onderdeel van de Mobiliteitsvisie.
		1.33	Volgorde in deze Ambitie wijzigen?: lopen en fietsen als prio bovenaan, gevolgd door OV en deelmobiliteit om te eindigen met herpositionering auto en bereikbaarheid..	Vanuit leefbaarheid willen we andere modaliteiten (dan de auto) ruim baan geven. Dit begint met het inzicht dat de auto een andere plek in de stad krijgt. We zullen kijken naar de volgorde van de teksten.
		1.34	Als verkeersveiligheid steviger neergezet wordt, kan dat mogelijk ook gevolgen hebben voor hoofdstuk 7	Wordt aangepast
		1.35	Verkeersveiligheid heeft raakvlakken met andere ambities. Bijvoorbeeld 5 jaar langer leven in goede gezondheid. Bijvoorbeeld een samenhangend netwerk	Wordt aangepast in de omgevingsvisie.

			van aantrekkelijke wandel- en fietsroutes. Het zou mooi zijn als die koppeling gemaakt kan worden, en dat kan eenvoudig door ervan te maken “een samenhangend netwerk van aantrekkelijke en veilige wandel- en fietsroutes.” Dergelijke ‘haakjes’ zijn er uiteraard wel meer, bijvoorbeeld door (meer) fietsen te stimuleren, te vervangen door meer veilig fietsen te stimuleren.	
		1.36	Infrastructuur: Wat betekent de stippellijn tussen de N279 en de N270?	De Kasteeltraverse/N270 in het centrum van Helmond is geen onderdeel van de bundelroutes. We willen het doorgaande verkeer zoveel mogelijk om de stad leiden. De stippellijn geeft aan dat doorgaand oost-west verkeer de voorkeursroute via de N279 zou moeten gaan volgen (ipv door ons stadshart te rijden).
		1.37	Opvallend is dat ‘verminderen barrièrewerking en verbetering leefomgeving’ niet is opgenomen bij de N279	Deze beleidsdoelen blijven bestaan. We zullen dit opnemen in de omgevingsvisie.
		1.38	Wat betekent de omleiding N279 om Dierdonk? De status is onduidelijk, graag verduidelijking wat dit betekent.	Vanuit het laatst ingenomen raadsstandpunt, heeft de omleiding N279 om Dierdonk de voorkeur. Deze is daarom als voorkeurstracé ingetekend. We staan open voor alternatieven, zolang de leefbaarheid in de aangrenzende wijken geborgd is.
		1.39	Fietsstructuur naar Gemert staat door Dierdonk ingetekend en niet langs het kanaal.	Wordt aangepast in de omgevingsvisie
		1.40	Werklocaties: duidelijke visie op werklocaties en bedrijventerreinen. Mist een verwijzing over de ontwikkeling op BSD, waar werken een prominente rol moet krijgen op een innovatieve manier.	Wordt aangepast in de omgevingsvisie.

		1.41	Op pagina 35 is voor de ontwikkeling van terrein Varenschut-Noord te veel op de kaart ingetekend. Dit extra deels is niet regionaal afgestemd (o.a. met de provincie) en ook niet geprogrammeerd. Hierop vooruitlopen kan niet, omdat dit een regionaal proces is.	Het deel van Varenschut waarover nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden wordt van deze ambitiekaart gehaald en toegevoegd op de kaart verstedelijkingscontour (zie ook 1.3).
		1.42	Energie: Goede visie en mooi document waarin ook energie en klimaat een prominente plek hebben. De ambitie om in 2035 klimaatneutraal en circulair te zijn, is ambitieus maar een goede stip op de horizon.	Geen aanpassingen
		1.43	Hoe wordt de opgewekte energie opgeslagen, zowel op de korte als lange termijn, zodat vraag en aanbod lokaal wordt gematcht. Daarnaast is het interessant om de hoofdlijnen z.s.m. uit te laten werken om te kijken in hoeverre Helmond daadwerkelijk zichzelf kan bedruipen en klimaatneutraal kan worden.	We werken dit uit in een omgevingsprogramma voor de energietransitie.
		1.44	Er wordt als doel gesteld een energie besparing van tenminste 4% tov peiljaar 1990. Dit is een onduidelijke formulering, wat wordt bedoeld? Als je ieder jaar 4% bespaart van het verbruik in 1990 resteert na 25 jaar (2015) een verbruik van 0. Als je vanaf 1990 ieder jaar 4% minder verbruikt dan het voorgaande jaar zou dit jaar (2023) nog 26% van het verbruik van 1990 resteren en in 2035 nog 16%.	Dit is inderdaad onduidelijk en passen we aan in de tekst.
		1.45	De duurzame warmtebronnen die gebruikt of onderzocht gaan worden, worden nog niet benoemd. Bij het hoofdstuk over rollen in de energie- en warmtetransitie (pagina 56), zet Helmond met name in op reguleren en stimuleren/faciliteren. Realiseren wordt als weinig belangrijk gewaardeerd. Hoe ziet de gemeente dit irt de nieuwe Wcw en het publiek eigendom van warmtenetten?	Helmond ziet voor zichzelf ook een rol in de realisatie van warmtenetten. Wordt aangepast in de omgevingsvisie.
		1.46	Klimaatadaptatie: ambitie voor een klimaatbestendige stad in 2050 komt expliciet terug. Het valt wel op dat de omgevingsvisie redeneert vanuit de stad. Het uitzoeken van Helmond in haar omgeving wordt wel gedaan vanuit de economie/ Brainport, maar veel minder vanuit de andere opgaven. En juist klimaatadaptatie is een opgave die op verschillende schaalniveaus moet	De regionale context van de verschillende opgaven wordt beter uitgewerkt in de omgevingsvisie.

			worden opgepakt, waaronder het niveau van het bodem- en watersysteem (Water en Bodem als Sturend principe). In de beschrijving van de lagenbenadering aan het begin ligt er wel een basis, maar wordt niet uitgewerkt in het vervolg. Voorstel: - 'Water en Bodem Sturend' expliciet opnemen en ook de maatlat klimaatadaptief bouwen. - Ook de samenwerking op klimaatadaptatie in de DPRA-werkregio en het Platform klimaatadaptatie Zuid-Nederland kan worden opgenomen. Bijv. in de uitvoeringsparagraaf.	Voor 'water en bodem sturend' conformeren we ons aan de afspraken in het regionale verstedelijkingsakkoord. We zullen de maatlat klimaatadaptief bouwen opnemen als voorbeeld hoe we hier bij ontwikkelingen mee om kunnen gaan. Het uitvoeringshoofdstuk wordt aangevuld met een paragraaf over regionale governance.
		1.47	Uitvoeringsparagraaf is nog erg algemeen en beperkt zich tot rollen. Het zou mooi zijn als de uitvoeringsparagraaf wat concreter zou worden: wat gaan we waar doen, waar liggen de prioriteiten en hoe pakken we dat op?	Het blijkt lastig om dat consequent voor alle thema's te doen. Bovendien kan de rol van de gemeente met de tijd en maatschappelijke context veranderen. We nemen het daarom op in de omgevingsvisie als aandachtspunt voor de uitwerking naar omgevingsprogramma's. Daarin moet de gemeentelijke rol (maar ook die van andere partijen) concreter beschreven worden.
20-2	Waterschap Aa en Maas	2.1	Visie toont integraal beeld en is prettig leesbaar. Het belang van water komt op meerdere plekken terug.	
		2.2	Ambitie 1: Helmond van en voor iedereen Het is de keuze van de gemeente om in de bestaande stad te bouwen, met als argument kwetsbaar landschap en de natuur in het buitengebied te sparen. Hierbij merken we op dat het buitengebied (ook) nodig is vanuit waterveiligheid (bergingsgebieden) en water vasthouden. Ook in relatie met de ambitie van de	Wordt toegevoegd.

			gemeente om de sponswerking van de stad te vergroten, is voldoende ruimte in de schil van belang.	
		2.3	Ambitie 2: Helmond als duurzame stad A) <u>bergingsgebieden</u> . De bergingsgebieden rond Helmond dienen ter voorkoming van wateroverlast als gevolg van hevige neerslag. Het gaat om tijdelijke berging en uiteindelijk de afvoer van het te veel aan oppervlaktewater. Zie ook onder ambitie 3: Helmond als vitale stad, de omschrijving van de bergingsgebieden i.r.t. veiligheid. Deze functie is niet gelijk aan opvang en vasthouden van regenwater uit stedelijk gebied. Tekst aanpassen.	Wordt aangepast en de gebieden worden opgenomen op de kaart.
		2.4	B en C) <u>Infiltratie en regenwater vasthouden</u> : welke ambitie heeft de gemeente m.b.t. het afkoppelen en het scheiden van schoon / grijs water? Hoe wordt hierin onderscheid gemaakt tussen bestaande bouw en nieuwbouw?	In de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie en het GWRP is hiervoor een ambitie opgenomen. De uitgangspunten hiervan worden toegevoegd in de omgevingsvisie. Uitwerking vindt plaats in het GWRP.
		2.5	Welke ambities heeft gemeente op de thema's: (grond)water (wel benoemd is preventief handelen), grondwaterpeil en afvalwater (relatie circulaire economie)?	Zie ons antwoord bij 2.4
		2.6	Het <u>grondwaterbeschermingsgebied/waterwingebied</u> is niet op een kaart weergegeven en beperkt in tekst benoemd. Goed om dit ergens op te nemen of te benoemen. Hoe wordt de kwaliteit van oppervlakte- en grondwater in dit gebied gewaarborgd?	De gebieden worden op de kaart toegevoegd en er wordt een tekst toegevoegd over (het borgen van) de kwaliteit in deze gebieden.
		2.7	Er zijn diverse ontwikkelingen op het gebied van <u>aquathermie</u> in Helmond. Wellicht dit ook ergens benoemen (bv pag 24 onder duurzame opwek van energie)	Wordt toegevoegd
		2.8	Gebiedsgerichte uitwerking: Van de ontwikkellocaties Houtsdonk (inbreiding) en Varendschut-Noord (uitbreidingslocatie), is bekend dat deze liggen in een (voormalig) beekdal met een hoge grondwaterstand. Hoe is de keuze tot het ontwikkelen van deze locaties vanuit de lagenbenadering onderbouwd?	De locaties zijn getoetst aan de interim-Verordening Ruimte. Houtsdonk is hierin aangewezen als 'stedelijk concentratiegebied' en Varendschut als 'verstedelijk afweegbaar'. Wij zijn ons bewust

				van de uitdagingen in deze gebieden met betrekking tot het water en bodemsysteem en zullen dit meenemen bij de uitwerking.
		2.9	Bij Varenschut-Noord. Bij de ontwikkeling van dit gebied met hoge grondwaterstanden en wateroverlastgevoelig ligt een uitdaging / opgave op gebied van robuust watersysteem.	Wordt toegevoegd in de tekst
		2.10	Bij Houtsdonk (inbreiding). Vermelden dat locatie ook grenst aan NNB (deel ingericht).	Wordt toegevoegd in de tekst
9-3	GGD	3.1	Heldere en concrete visie waarin gezondheid op alle geformuleerde ambities een juiste plek heeft gekregen. Gezondheid is integraal benaderd in de volle breedte. GGD denkt graag mee over verdere uitwerking en concretisering.	Waarvoor dank
		3.2	De opgave van Helmond als vitale stad: Deze ambitie vraagt om gezonde keuzes te maken, ook wanneer dat conflicteert met andere belangen. Gebruik, bijvoorbeeld, de (kern)indicatoren van de gezondheidsmonitors van de GGD	We maken nu al gebruik van de data uit de Brabantse Omgevings Scan (BrOS) van de GGD's. Die zijn gekoppeld aan onze eigen Kennisagenda.
		3.3	De klimaatbestendige stad wordt in de visie vooral benaderd vanuit het perspectief wateroverlast en droogte. Vanuit het perspectief van gezondheid vragen we aandacht voor de gezondheidseffecten van hitte voor (kwetsbare) inwoners. De beleving van de inwoners van hun directe leefomgeving is daarbij van belang. We verwijzen hiervoor graag naar de hittekaart van de Brabantse Omgevings Scan (BrOS) en de beleidsadviezen.	Wordt toegevoegd
		3.4	Bij het beperken van gezondheidsbelasting speelt de kwaliteit van de lucht een belangrijke rol. Hierbij kan ook een link gemaakt worden bij de uitwerking van het Schone Lucht Akkoord dat Helmond mede ondertekend heeft. In de visie op blz 31 wordt genoemd om de gezondheidsbelasting te beperken door strengere normen te stellen. Vanuit perspectief gezondheid zien wij hier graag toegevoegd waar mogelijk uit te gaan van de gezondheidkundige advieswaarden van de WHO, die veel strikter zijn dan de wettelijke normen.	Wij gaan onderzoeken wat de consequenties van toepassing van strengere normen ('omgevingswaarden'). De advieswaarde van de WHO nemen we hierin mee.

		3.5	Op blz 31 wordt verwezen naar de kernwaarden omgevingsveiligheid. Hier kan ook verwezen worden naar de kernwaarden gezonde leefomgeving. In de uitwerking naar het Omgevingsplan kunnen rookvrije zones in de gemeente verder uitgewerkt worden als thema.	Verwijzing naar de kernwaarden gezonde leefomgeving wordt toegevoegd. De uitwerking hiervan in het omgevingsplan zal in dat kader opgepakt worden.
		3.6	Gebiedsgerichte uitwerking: Het centrum van Helmond heeft ook een regiofunctie, bijvoorbeeld het stationsgebied in het centrum. Hoe is de ambitie van bereikbaarheid voor omliggende gemeenten te verbinden met de ambitie van het stimuleren van gezonde mobiliteit en een autoluw centrum?	Dit kan onder andere door het uitbreiden van het regionale fietsnetwerk, het inzetten op hubs en ketenmobiliteit en het parkeren van de auto aan de rand van het centrum in gebouwde voorzieningen. Dit wordt verder uitgewerkt in de Mobiliteitsvisie
		3.7	Bij de bedrijfsterreinen (blz 45 en 46) kan vanuit het perspectief gezondheid aangevuld worden dat de werkomgeving aanzet tot beweging. Denk bijvoorbeeld aan gezonde mobiliteit, het maken van ommetjes in pauzes en een groene, hittebestendige omgeving.	Wordt toegevoegd
		3.8	Opgave verstedelijking en bereikbaarheid; 10.000 woningen erbij in en rond centrum; hoe gaan we deze ambitie combineren met gezondheid(svoorzieningen) en het behouden van gezonde leefomgeving. Denk aan bijvoorbeeld koele en stille plekken, voldoende ruimte voor spelen en ontmoeten in het groen. Ter inspiratie zie: Spoorpark Tilburg - Spoorpark Tilburg	Wij gaan dit uitwerken in het Ontwikkelperspectief voor het Centrum. Wij nemen hierin alle goede voorbeelden mee als inspiratie voor onze stad.